Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Aan Min VWS
Cc: Min LJS

Deadline: 09-06-2026

29/5/26

[redacted]

Directie
Zorgverzekeringen (VWS)
Cluster Eigen Betalingen

Ontworpen door
[redacted]

nota

(ter beslissing) 3-den; manifest 'Naar betaalbare zorg voor iedereen'

Datum Document
22 mei 2026

Kenmerk
4331880-1092766-Z

Bijlage(n)
1.Beantwoording commissiebrief 3-den; manifest 'Naar betaalbare zorg voor iedereen'

1. Aanleiding

De commissie VWS heeft het manifest 'Naar betaalbare zorg voor iedereen' in ontvangst genomen en vraagt om een reactie. Het betreft onderwerpen in zowel de portefeuille van MVWS (stapeling, pakketbeheer) als van MLJS (stapeling, WMO, mantelzorg en Wlz). MVWS ondertekent mede namens MLJS.

De commissiebrief is reeds in december 2025 aan de minister gestuurd. Door enerzijds de installatie van het nieuwe kabinet en de voorgestelde maatregelen in het coalitieakkoord, en anderzijds de nadere uitwerking van de motie Stoffer over de stapeling van de nieuwe maatregelen, heeft de beantwoording meer tijd gevraagd.

2. Geadviseerd besluit

Wij adviseren u akkoord te gaan met de verzending van bijgevoegde reactie aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

In het manifest 'Naar betaalbare zorg voor iedereen' doen de ondertekenaars een vijftal oproepen om:

- De stapeling van zorgkosten te stoppen en een maximaal bedrag aan eigen betalingen vast te stellen. In uw reactie geeft u aan dat maatregelen noodzakelijk zijn om de zorg nu en in de toekomst toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit te houden. Ook geeft u aan aandacht te hebben voor de stapeling van zorgkosten. U geeft aan reeds bestaande maatregelen te monitoren in de monitor eigen betalingen en u geeft aan de mogelijke stapeling van de voorgestelde maatregelen uit het coalitieakkoord te analyseren in het kader van de motie van het lid Stoffer.

De uitkomsten hiervan neemt u mee in de verdere uitwerking van beleid.

- De toegang tot zorg te verruimen door het basispakket te verruimen en onnodige specialistische zorg te voorkomen. In uw reactie geeft u aan dat zorg toegankelijk moet blijven en onnodige specialistische zorg moet worden voorkomen, onder andere door passende zorg, sterkere eerstelijnszorg, preventie en aandacht voor welzijn. Tegelijk moet de zorg betaalbaar blijven, omdat uitbreiding van het basispakket leidt tot hogere collectieve zorguitgaven en daardoor hogere zorgpremies en inkomensafhankelijke bijdragen. Bovendien kan zorg alleen in het basispakket worden opgenomen als deze bewezen effectief is en aan wettelijke voorwaarden voldoet, wat bij sommige genoemde zorgvormen nog niet het geval.
- Te zorgen voor voldoende en gelijke toegang, ongeacht woonplaats en landelijke normen op te stellen voor gemeentelijke zorg, ondersteuning en de uitvoering ervan. In uw reactie geeft u aan dat gedecentraliseerde wetgeving vraagt om beleidsruimte voor gemeenten om beleid te voeren dat past bij de lokale situatie, wat kan leiden tot verschillen. Het blijft wel van belang om kritisch te blijven kijken naar de uitvoering van taken waar Rijk en gemeenten gezamenlijk voor verantwoordelijk zijn. Op basis van het houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015, dat op 26 november 2025 aan de Kamer is aangeboden, kunnen Rijk en gemeenten gezamenlijk keuzes maken voor de toekomstige inrichting van de Wmo 2015. Daarnaast stimuleert het kabinet gemeenten om het VN-verdrag Handicap lokaal uit te voeren en worden, via verschillende ministeries en samen met de VNG, maatregelen verkend en goede voorbeelden gedeeld om als oneerlijk ervaren verschillen tussen gemeenten te beperken.
- Uitkeringen en eigen bijdragen voor zorg op individuele basis te berekenen, niet op basis van het inkomen en vermogen van het hele huishouden. Hierop reageert u dat de hoogte van de eigen bijdrage in de Wlz afhankelijk van de financiële draagkracht van de persoon die zorg nodig heeft. De Wlz-kosten zijn hoog en vragen een grote mate van solidariteit van de samenleving. Het is daarom verdedigbaar eenzelfde solidariteit te verwachten binnen een huwelijk, geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijk huishouden.
- Mantelzorg te vergoeden en mantelzorgers te ondersteunen met goede verlofregelingen en hen passend te compenseren voor extra kosten en voor hun inkomensval. In uw reactie geeft u aan dat mantelzorgers van onschatbare waarde zijn en dat er met het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg en Mantelzorgagenda 2023-2026 wordt gewerkt aan erkenning en ondersteuning van mantelzorgers. Daarnaast is op 19 februari 2026 het SER-advies over een toekomstbestendige combinatie van werk en mantelzorg uitgebracht. MLJS neemt dit advies mee in het bredere plan op welke wijze mantelzorgers ondersteund en gefaciliteerd kunnen worden.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De verschillende onderwerpen waarover in het manifest oproepen worden gedaan hebben veelvuldig politieke aandacht.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Naast politieke aandacht zijn onderwerpen als eigen betalingen in de zorg, dekking van het basispakket en mantelzorg ook regelmatig onderdeel van het maatschappelijk debat en hebben bijvoorbeeld de media hier geregeld aandacht voor.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld
n.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
n.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid
n.v.t.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De inhoud van deze brief is afgestemd met DMO en MEVA.

h. Toezeggingen
n.v.t.

i. Fraudetoets
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.